

خاورمیانه

اوباما و دیگران رفتند و اسد ماند
اردوغان تکرار می‌کند: اشتباه کردم

عبدالباری عطوان: رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهوری ترکیه، روز چهارشنبه همه را غافلگیر کرد؛ زمانی که در سخنانی در استانبول تأکید کرد که دلیل ورود نیروهایش به اراضی سوریه در چارچوب «سیر فرات» نه سلطه بر این کشور، بلکه بازگرداندنش به صاحبان واقعی آن است و این یعنی اینکه ما در اینجا برای عدالت هستیم. اردوغان افزود، در اینجا مهم‌تر این است که «ما وارد اراضی سوریه شدیم تا به حکومت بشار اسد که سوریه‌ها را به وحشت انداخته است، پایان دهیم و ورود ما برای هیچ هدف دیگری نبوده است»

ربرهان روسیه به سرعت خواستار توضیح اردوغان درباره این سخنان شدند که با تفاهم‌ها و توافقنامه‌ها میان ۲ طرف در تعارض است و ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهوری روسیه با همتای ترک خود تماس برقرار و سخنانش را تقیح کرد و خواستار توضیح وی درباره آنچه درباره سرنگونی رئیس‌جمهوری سوریه وی گفته بود، شد. سردار رسول سنای‌راد، معاون سیاسی سپاه پاسداران ایران نیز به نوبه خود لحنی از واکنش به رئیس‌جمهوری ترکیه تردید نکرد و گفت: «اردوغان قدرت کافی برای براندازی رئیس‌جمهوری سوریه ندارد. اگر قدرت کافی داشت ترکیه در ایجاد منطقه حایل موفق می‌شد.» در برابر این فشارهای روسیه و ایران، عملیات عقب‌نشینی تدریجی ترکیه آغاز شد. در ابتدا برخی منابع در دفتر اردوغان گفتند که «باید سخنانش را تحت‌اللفظی تفسیر کرد» و وقتی به اردوغان گفته شد که این توضیح توسط دفترش کافی نیست، از فرصت دیدارش با کدخداهای روستاهای ترکیه در کاخ ریاست‌جمهوری در روز پنجشنبه استفاده کرد تا به طور کلی از این سخنان عقب‌نشینی کند. اردوغان در چرخشی آشکار گفت: «هدف از عملیات سیر فرات علیه هیچ دولت یا شخصیتی (اسد) نیست بلکه فقط علیه گروه‌های تروریستی است و هیچ‌کس نباید در این زمینه هر از گاهی تردید کند و نباید کسی درباره این موضوع با شیوه خاصی واکنش نشان دهد یا تلاش کند آن را تخریب کند» این عقب‌نشینی اول اردوغان نیست و قطعا آخرین عقب‌نشینی‌اش نیز نخواهد بود. اردوغان پیش از این اعلام کرده بود که به‌رغم خواست دولت عراق در عملیات موصل علیه داعش مشارکت می‌کند و از زبان غیربی‌ملاتیک در مخاطب قرار دادن حیدر العبادی، نخست‌وزیر عراق استفاده کرده؛ زمانی که گفت: «تو کی هستی... تو در حد و اندازه من نیستی... حد و حدود خود را بدان.» اما اکنون ما اول از عملیات موصل وارد تمام می‌شود و نیروهای ترکیه حتی یک گلوله هم در این عملیات شلیک نکرده‌اند. شاید «فرض» زبانی خطرناک‌تر اردوغان در گفت‌وگوی اخیر با یک شبکه تلویزیونی اسرائیلی رخ داد که گفت: «قدس باید برای همه ایدان باشد» و این «فرض زبانی» چند روز پس از صدور قطعنامه سازمان یونسکو بیان شد. این قطعنامه تأکید کرد که قدس اشغالی شهری اسلامی است و هیچ ارتباطی با یهودی‌ها و دینشان ندارد. اردوغان، مورد حمایت گروه دوستان سوریه است؛ این گروه که متشکل از بیش از ۱۵۰ کشور است از ۵ سال پیش تاکنون با تسلیح گسترده گروه‌های معارض سوری، آن هم با دارهای سعودی و قطر، موفق نشده‌اند و دلش را براندازد و تحولات میدانی به لطف عملیات نظامی روسیه، به نفع نظام دمشق شروع به تغییر کرده است و نیروهای ارتش سوریه فقط چند روز با بازپس‌گیری کامل شهر حلب فاصله دارند. بعید می‌دانیم که اردوغان از اتفاقات دور و برش چه در عراق و چه در سوریه خیر نداشته باشد. ترکیه از جهت‌های چهارگانه در محاصره دشمنانش قرار گرفته است و جانب اینجاست که این دشمنان مانند اروپا، عراق، سوریه، و کردها تا همین دیروز دوستان صمیمی‌اش بودند و در نهضت اقتصادی و سیاسی‌اش و دستیابی به رتبه بالای جهانی، سهیم بودند و غیرممکن است که همه اینها در اشتباه باشند و اردوغان راه درست را در پیش گرفته باشد. ارتش ترکیه در براندازی نظام سوریه موفق نمی‌شود، اگر نه بسیاری از جمله باراک اوباما، رئیس‌جمهوری آمریکا و ایهود باراک، وزیر جنگ اسرائیل و تعدادی از رهبران کشورهای خاشیه‌خلیج فارس بر این باور بودند که عمر نظام اسد رو به پایان است ولی اکنون اوباما رفتنی شده و باراک اسرائیلی نیز از سیاست کناره‌گیری کرده است، فهرست بر این زمینه طولانی است. عادل الجبیر، وزیر خارجه سعودی که این جمله آرام‌بخش قلبش را بیش از صد بار تکرار کرد که «اسد با صلح یا جنگ سلطنت می‌شود» از صحنه عربی به طور کامل ناپدید شده است، ما نمی‌دانیم که آیا همچنان در پست خود هست یا نه. اردوغان باید به سخنانش عنان بزند تا به شیوه‌ای که بارها دنبال کردیم و دیدیم و به شیوه‌های ناشایست از سخنانش عقب‌نشینی نکند. رئیس‌جمهوری ترکیه قربانی دامی آمریکایی - غربی با ابزارهای عربی شده است.

رئیس‌جمهور روسیه دکترین نوین سیاست خارجی خود را بر اساس مقابله به مثل با رفتار خصمانه غرب ارائه کرد

شدیدترین موضع پوتین علیه آمریکا

یازل

حمایت پوتین از قدس به عنوان مرکز فلسطین مستقل

پیام رئیس‌جمهور روسیه به رئیس‌تشیکیلات خودگردان فلسطین اگرچه در میان سخنرانی‌ها و اظهارات روزهای اخیر ولادیمیر پوتین گم شد اما می‌تواند پیامدهای مهمی در منطقه داشته باشد. به گزارش وبگاه الحداث، رئیس‌جمهور روسیه در پیامی به محمود عباس به مناسبت برگزاری هفتمین کنفرانس فتح بر حمایت مسکو از آغاز دوباره مذاکرات سازش و ایجاد دولت مستقل فلسطینی به مرکزیت قدس تأکید کرد. اما نکته مهمی که در پیام پوتین وجود دارد نه حمایت کرملین از راه‌حل فراگیر در فلسطین و ایجاد دولت مستقل فلسطینی با مرزهای ۱۹۶۷ بلکه تأکید بر مرکزیت قدس است. آن هم در حالی که مهم‌ترین وعده انتخاباتی رئیس‌جمهور جدید آمریکا، دونالد ترامپ که حتی باعث برپا شدن جشن توسط دولتمردان فعلی رژیم صهیونیستی بود، به رسمیت شناختن دولت عبری در فلسطین اشغالی و انتقال پایتخت آن از تل‌آویو به قدس (اورشلیم) است. اما تأکید مسکو بر قدس به عنوان پایتخت فلسطین مستقل می‌تواند چالشی برای ترامپ و نتانیاهو ایجاد کند.

رادبو آزاد اروپا، رسانه وابسته به سازمان سیا، دکترین نوین خارجی کرملین را جدید برمی‌شمارد بلکه آن را در ادامه دکترین اعلام شده توسط پوتین در روزهای پایانی سال ۲۰۱۳ هم‌زمان با اوج‌گیری تنش‌ها و کودتای آمریکایی در اوکراین می‌داند و حتی به مراتب شدیدتر. پوتین در نطق سالانه خود نیز اگرچه عادی‌سازی روابط مسکو و واشنگتن و آغاز گسترش روابط دوجانبه براساس برابری و منافع متقابل را پاس داشت اما به صراحت نیز اعلام کرد که مسکو این حق را برای خود قائل است تا به تحرکات

تجاوزهای مکرر رژیم صهیونیستی به جولان برای کمک به تروریست‌ها

دمشق: سازمان ملل به نمایش سیاسی پایان دهد

گزارش رسانه‌های منطقه‌ای حاکی است که یگانگی از نیروهای رژیم صهیونیستی با ورود به خاک سوریه در منطقه جولان به حمایت از گروه‌های تروریستی پرداخته است. رژیم صهیونیستی به بهانه مبارزه با تروریسم قصد دارد با حمایت از تروریست‌های فعال در سوریه منطقه‌ای

حائل در جولان اشغالی ایجاد کند. به نوشته روزنامه الاخبار، این طرح با حمایت اتاق عملیات الموک که تحت نظارت سرویس‌های اطلاعاتی عربستان، قطر، آمریکا و اردن

فعالیت می‌کند، در حال اجراست. شورشیان سوریه پنجشنبه از ۳ محور شرق، شمال و شمال شرقی به شهرک کفرالما در نزدیکی شهرک حمله کردند. یگانگی از نظامیان صهیونیست نیز در حمله به این شهرک که از توابع حوزه برمک است مشارکت داشت. شهرک حمله که پایگاه دانش در جولان سوریه محسوب می‌شود روبه‌روی شهرک کفرالما قرار دارد. کفرالما در دامنه غربی دشت ارفیقا و در نزدیکی منطقه براقو قرار دارد که محور شرقی منطقه «حاری از سلاح» بین جولان اشغالی و جولان سوریه به حساب می‌آید. الاخبار در گزارش خود اعلام کرد حمله اسرائیل به شهرک مذکور در حالی روی می‌دهد که ۳ روز پیش از آن، نیروهای مسلح مورد حمایت الموک، با مشارکت افسران اسرائیلی به حومه غربی شهر درعا در

برای بهبود روابط می‌فرستد یا خیر؟ رئیس‌جمهور روسیه در عین حال همکاری‌های دوجانبه با آمریکا را به نفع کل جهان دانسته و ابراز امیدواری کرد که واشنگتن در مقابله با تروریسم بین‌المللی به مسکو ملحق شود که از نظر او همان کاری است که ارتش روسیه در حال حاضر در سوریه انجام می‌دهد.

رویکرد شرقی روسیه

پوتین بلافاصله همکاری روسیه با چین را ستود و با معرفی آن به‌عنوان «الگوی برای همکاری بین‌المللی» آن را به رخ آمریکایی‌ها کشید: «ما مسؤلیتی جمعی برای اطمینان از امنیت و ثبات بین‌المللی برعهده داریم». او ضمناً اهمیت و امیدواری زیادی برای همکاری با هند و ژاپن قائل شد که این نشانه آشکار رویکرد شرقی روسیه جدید و چشم‌انداز راهبردی اوراسیایی آن است. پوتین همچنین تلاش‌های غرب برای اختلال در این «توازن راهبردی» را بسیار خطرناک توصیف کرد که «ممکن است به فاجعه‌ای جهانی منجر شود». بر این اساس می‌توان گفت که دکترین جدید سیاست خارجی روسیه متضمن این شعار است که رویکرد ما به سوی شرق است و با غرب جنگی نداریم، مگر اینکه آنها با ما جنگ داشته باشند. این نشان می‌دهد که پوتین در حال نشان دادن میزان حسن نیتی است که ترامپ برای تنظیم سیاست‌های خارجی جدید کمتر خصمانه کاخ سفید درباره روسیه بدان نیاز دارد. در سند منتشره سعی شده با تأکید بر استفاده از راه‌حل‌های دیپلماتیک جهت پایان دادن به درگیری‌های خاورمیانه بدون دخالت نظامی و بررسی کاهش قدرت اتمی در چشم‌انداز جدید سیاست خارجی روسیه بر آمادگی این کشور برای کاستن از سطح تنش‌ها با آمریکا تلاش شود. همچنین رئیس‌جمهور روسیه، اتحادیه اروپایی را شریک مهمی برای کشورش دانسته که مسکو به دنبال همکاری پایدار با آن است. ضمناً سازمان ملل متحد بدون هیچ جایگزینی به عنوان یک مرکز تنظیم روابط بین‌المللی معرفی شده و روسیه خواستار تشکیل یک ائتلاف بین‌المللی گسترده برای مبارزه با تروریسم شده است. با این اوصاف پوتین با وجود اتمام حجت با طرف مقابل کم‌اگان منتظر است رفتار و گفتار او را در رابطه با چالش‌های موجود میان شرق و غرب بسنجد.

اتحادیه اروپایی از بازگشت توطئه تکفیری به سوی خودش به وحشت افتاده است

یوروپل منتظر حملات اروپایی جدید داعش

هر چقدر داعش در عراق و سوریه تضعیف می‌شود، جنون تروریستی‌اش در اروپا شدت می‌گیرد. این نتیجه‌ای است که از گزارش اخیر یوروپل (پلیس اتحادیه اروپایی) استنباط می‌شود. یوروپل در هراس است در آینده نزدیک کشورهای اروپایی عضو ائتلاف آمریکایی

موسوم به ضدداعش، هدف حملات تروریستی بیشتری با شیوه‌های متفاوت قرار بگیرند. در این گزارش آمده است که در حال حاضر چندده نفر تحت نفوذ داعش در اروپا حضور دارند که می‌توانند حملات تروریستی اجرا کنند و این سازمان تروریستی دست‌پرورده غرب همان‌که به شست‌وشوی مغزی جوانان ماهر اقلیت و به حاشیه رانده شده ادامه می‌دهد. یوروپل متعاقب حملات ۲ سال گذشته داعش در فرانسه و بلژیک به این نتیجه رسیده که این گروه توانایی برنامه‌ریزی برای حملات پیچیده را دارد اما در عین حال حملات کشور به مردم عادی را هدف ارباب جدی جمعیت جایگزین اهدافی نمادین مانند افسران پلیس و نظامیان، همچون حملات سال ۲۰۱۵ در پاریس خواهد کرد. در این راستا پیش‌بینی می‌شود داعش از روش‌هایی که در حملات تروریستی پرتلغات در عراق و سوریه استفاده می‌کند، مانند ماشین‌های بمب‌گذاری شده در

می‌کند، خیرگزاری اسپونتنیک روسیه از طریق مصاحبه با این مقام یمنی، رسماً حمایت خود را از دولت جدید یمن اعلام کرد.

بر این اساس، در پی کارشکنی‌های مکرر عربستان سعودی در مسیر برقراری صلح در یمن، دولت نجات ملی یمن از سوی جنبش انصارالله و حزب کنگره مردمی وابسته به علی عبدالله صالح روز دوشنبه با حضور ۴۲ وزیر به ریاست عبدالعزیز بن حبتور تشکیل شد. دولت نجات ملی یمن در حالی تشکیل شده که این کشور از سویی با چالش اقتصادی ناشی از حمله ائتلاف سعودی و هم‌پیمانانش و محاصره و تخریب هدفمند زیرساخت‌های معیشتی روبه‌رو است، از سوی دیگر رسیدگی به فاجعه‌های انسانی که در سایه عدم ایفای نقش سازمان ملل و رژیم سعودی از جمله شده و سروسامان دادن به اوضاع داخلی و مقابله با تجاوز نظامی و سیاسی ضروری به نظر می‌رسد.

چالش‌های فراروی دولت نجات ملی یمن

رایزنی انصارالله در پکن

حکومت استعماری انگلیس، برای همکاری با دولت جدید اعلام آمادگی کردند. در همین راستا، احمد عقبات، وزیر جدید دادگستری یمن در مصاحبه با اسپونتنیک

اعلام کرد به دلیل سنگاندازی نقش آفرینان خارجی، دولت جدید یمن فعلاً نتوانسته با همه نیروهای سیاسی و گروه‌های شبه‌نظامی در کشور به توافق برسد. در حالی که بیشتر کشورهای عربی و منطقه‌ای همسو با رژیم سعودی از جمله ترکیه از به رسمیت شناختن دولت نجات ملی که توسط جنبش انصارالله اداره می‌شود، خودداری

چهارگوشه

اولاد نامزد ریاست جمهوری نمی‌شود

رئیس‌جمهوری فرانسه اعلام کرد که در انتخابات سال آینده ریاست‌جمهوری کاندیدا نخواهد شد. فرانسو اولاد اظهار داشت که نیازهای کشورش را نسبت به بلندپروازی‌های شخصی خود مقدم‌تر می‌داند. این اقدام فرانسو اولاد به گفته برخی تحلیلگران می‌تواند راه را برای کاندیداتوری ماتئول والس، نخست‌وزیر کنونی فرانسه از حزب سوسیالیست هموار کند. بدین ترتیب اولاد نخستین رئیس‌جمهوری تاریخ معاصر فرانسه است که برای دور دوم وارد عرصه رقابت‌های انتخاباتی نمی‌شود.

کمک صندوق بین‌المللی پول به داعش

مقامات کوزوو طی ۲۰ سال اخیر بیش از یک میلیارد دلار را صرف حمایت مالی از اعضای سابق ارتش آزادی‌بخش کوزوو کرده‌اند. کوزوو این پول را عمدتاً از آمریکا و اتحادیه اروپایی و در سال ۲۰۰۹ به طور مستقیم از صندوق بین‌المللی پول دریافت کرده بود. خبرگزاری اسپونتنیک تأکید کرد که بعضی اطلاعات، حدود ۵۰۰ نفر از اعضای این سازمان به صفوف داعش پیوسته‌اند و در کنار این گروه تروریستی در سوریه می‌جنگند.

خواب داعش برای فیلیپین

یک کارشناس امور مبارزه با تروریسم فاش کرد: گروه داعش ممکن است سال آینده برای جبران خسارت‌ها و تلفاتش در سوریه و عراق، ایالتی در کشور فیلیپین در جنوب شرقی آسیا تأسیس کند. اتسو ایهو پیش‌بینی کرد که این ایالت به احتمال زیاد در جزیره میندانائو ایجاد شود؛ زیرا شمار زیادی از گروه‌های مسلحی که وفاداری خود با داعش را اعلام کرده‌اند، از جمله گروه ابوسیف در آنجا حضور خواهند داشت.

نفوذ تروریست‌ها به سازمان اطلاعات آلمان

سازمان اطلاعات داخلی آلمان از دستگیری یکی از کارمندان خود به اتهام انتشار سخنان افراطی، افشای اسناد محرمانه از طریق اینترنت و تلاش برای انجام عملیات بمب‌گذاری در ساختمان این سازمان خبر داد. به نوشته نشر به‌های آلمانی دیر اسپیکل و دی‌ولت، سازمان اطلاعات داخلی آلمان تقریباً ۴ هفته پیش، از فعالیت‌های جاسوسی این کارمند خود آگاه و وی را زیر ذره‌بین قرار داده بود.

بدهی‌های سعودی فاش شد

دولت عربستان برغم توافق سازمان اوپک بر سر کاهش حجم تولید اعضا، با اشاره به شرایط اقتصادی نامناسب در این کشور، از حجم بدهی‌های ۹۱ میلیارد دلاری خود برده برداشت. بر این اساس، وزارت دارایی عربستان، پنجشنبه اعلام کرد که در ماه‌های مه و اکتبر سال جاری نیز در مجموع به ارزش بیش از ۲۷ میلیارد دلار به اخذ وام یا چاپ اوراق قرضه اقدام کرده است. در همین راستا موسسه اقتصادی فیتچ جی‌جی اعلام کرد که در ادامه مشکلات اقتصادی ناشی از کسری بودجه در عربستان، تصریح کرد: تأثیر ریاضی نمی‌تواند موجب بهبود شرایط اقتصادی در این کشور شود.

ترامپ و کابینه میلیاردرها

دونالد ترامپ همان‌طور که پیش‌تر گفته بود از دنیای تجارت خداحافظی کرد. رئیس‌جمهور جدید آمریکا در صفحه توییتر خود نوشت: «به‌منظور تمرکز کامل بر اداره کشور و برای اینکه آمریکا را بار دیگر قدرتمند کنیم، من کسب‌وکار بزرگم را به‌طور کامل کنار خواهم گذاشت». روزنامه تلگراف به نقل از ترامپ نوشت: «با اشاره به اینکه پست ریاست‌جمهوری وظیفه بسیار مهم‌تری است، اسناد قانونی که مرا کاملاً از اقدامات تجاری منکف می‌کند، در حال تنظیم است». البته او مدعی شده که قانوناً ملزم به انجام چنین کاری نیست اما در واکنش به فشارها برای اجتناب از تعارض احتمالی منافع شخصی و دولتی کسب‌وکار را کنار می‌گذارد. با این حال به نظر نمی‌رسد در عمل ترامپ چنین کند و کابینه او کابینه کاسب‌ها خواهد بود. مصداق آن برگزیدن استیون نیوکین، مدیر پیشین گلدمن ساکس و مدیر مالی پیشین فعالیت‌های انتخاباتی ترامپ به‌عنوان نامزد اصلی وزارت خزانه‌داری و ویلیور راس، سرمایه‌گذار میلیاردی به‌عنوان وزیر تجارت آمریکاست. گزینه اصلی وزارت خارجه ترامپ یعنی میت رامن می هم یک تاجر میلیاردی است. همچنین شنیده می‌شود که اعضای خانواده ترامپ در فروش بلیت‌های یک میلیون دلاری برای مراسم تحلیف او دست دارند.